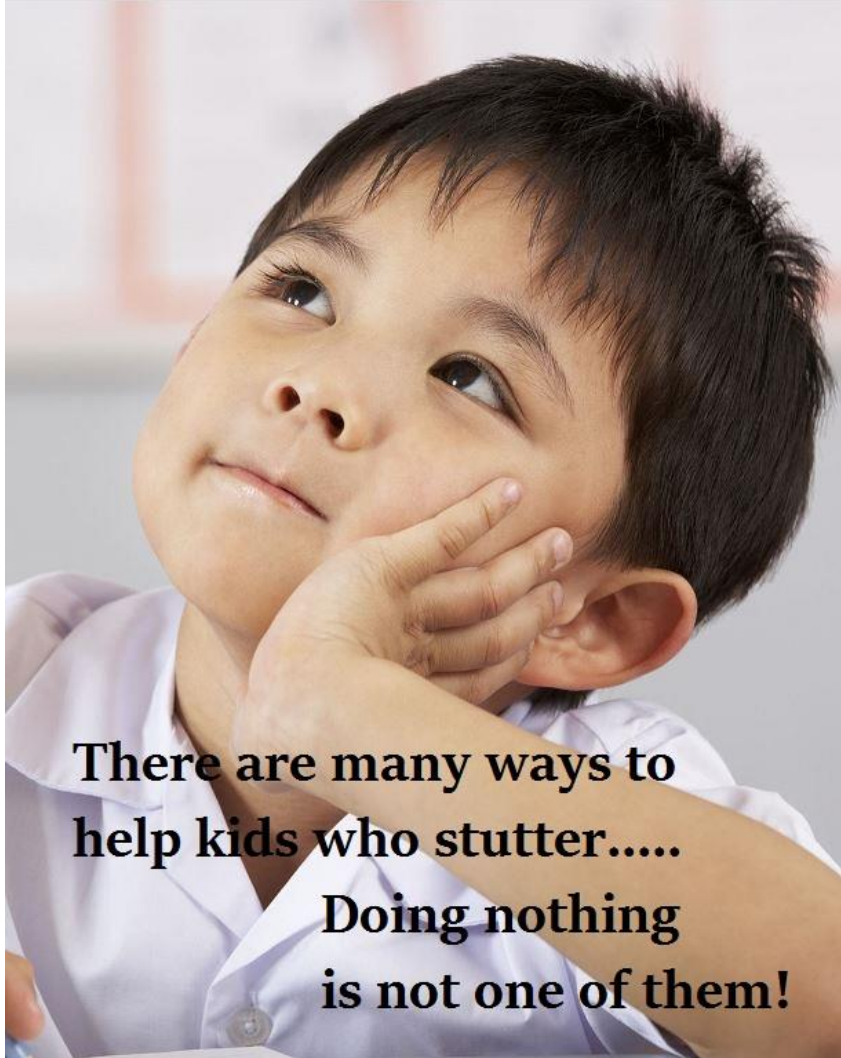

Beginnend Stotteren

Wat een arts kan doen

**There are many ways to
help kids who stutter.....
Doing nothing
is not one of them!**

NEDERLANDSE FEDERATIE STOTTEREN

Belang vroegtijdige onderkenning en interventie

Als arts speelt u een belangrijke rol in het vroegtijdig onderkennen van stotteren. Kinderen met onvloeiende spraak komen nu eenmaal het eerst bij u, en bovendien bent u bij uitstek degene die ouders en kind naar een stotterdeskundige kan verwijzen.

Uit recent wetenschappelijk onderzoek* blijkt dat met vroegtijdige signalering, monitoring en behandeling (vanaf het 2e en vóór het 7e jaar) veel problemen op latere leeftijd kunnen worden voorkomen.

* www.stotteren.nl/images/nieuws/Professionals_PlosOne.pdf

Wat is stotteren

Stotteren is een stoornis in de vloeiendheid van het spreken. Dat betekent dat het spreken gepaard gaat met herhalingen en verlengingen van klanken en lettergrepen. Ook kunnen er gespannen pauzes of blokkades optreden die het ritme van de spraak verstoren. De persoon die stottert heeft dit niet onder controle.

Stotteren ontstaat meestal tussen het tweede en vijfde levensjaar. Periodes van stotterend spreken wisselen vaak af met periodes van vloeiende(r) spraak.

Cijfers over spontaan herstel vertonen grote verschillen en de verschillende risicofactoren op blijvend stotteren zijn slechts in beperkte mate onderzocht.

Zo'n zeven signalen wijzen erop dat een kind meer hapert dan voor zijn leeftijd normaal is en dat er een serieus stotterprobleem kan ontstaan.

- Veelvuldige herhalingen van klanken (b-b-b- boek) of woorddelen (ta-ta-tafel); dit verschilt van herhalingen van het hele woord, die bij normaal onvloeiend spreken horen.
- b...lokkades op m...edeklinkers of k...linkers.
- Verlengen van klanken (mmmmmmama).
- Spanning en bewegingen in het gezicht en/of lichaam tijdens het spreken, bijvoorbeeld: oogknipperen, wegstaren, stampen met de voet.
- Stijging in toonhoogte en volume om het woord eruit te krijgen.
- Spreekangst; dit kan zijn angst voor een bepaald woord of voor bepaalde situaties. Het kind meldt dat hij niet goed kan praten.
- Vermijdingsgedrag; door de inspanning en schrik kan het kind moeilijkheden gaan omzeilen. Het neemt pauzes, gebruikt andere woorden, formuleert een zin anders, laat informatie weg, weigert soms om een antwoord te geven of zegt 'ik weet het niet'.

Wat kunt u doen?

U kunt als arts bezorgde ouders helpen door bijvoorbeeld samen met hen de Screeningslijst voor Stotteren (SLS) in te vullen.

(<http://www.stotteren.nl/ouders/screeningslijst-voor-stotteren-sls.html>)

U kunt zorgen voor een goede monitoring en begeleiding van kinderen die stotteren en hun ouders door hen te verwijzen naar een logopedist of logopedist-stottertherapeut.

Op de achtergrond kunt u het proces blijven volgen, wat voor uzelf ook heel interessant kan zijn. De aanpak van stotteren bij jonge kinderen is namelijk de laatste 20 jaar behoorlijk veranderd. Hieronder volgen de voor u relevante **aanbevelingen uit de Richtlijn Stotteren (2014)**. De aanbevelingen dienen in samenhang te worden beoordeeld.

[http://www.logopedie.nl/bestanden/nvlf/kwaliteit/instrumenten/Samenvatting_richtlijn_stotteren\)](http://www.logopedie.nl/bestanden/nvlf/kwaliteit/instrumenten/Samenvatting_richtlijn_stotteren) link naar de samenvatting.)
[link naar de samenvatting.](#)

[http://www.logopedie.nl/bestanden/nvlf/kwaliteit/instrumenten/Richtlijn_stotteren_bij_kinderen_a_dolescenten_en_volwassenen.pdf](http://www.logopedie.nl/bestanden/nvlf/kwaliteit/instrumenten/Richtlijn_stotteren_bij_kinderen_a_dolescenten_en_volwassenen.pdf link naar de volledige versie.) [link naar de volledige versie.](#)

- De behandeling van stotteren, ontstaan bij kinderen voor de leeftijd van vier jaar, begint voor de leeftijd van vijf jaar.
- De logopedist of logopedist-stottertherapeut monitort de ontwikkeling van het stotteren, ontstaan bij kinderen voor de leeftijd van vier jaar, gedurende één jaar nadat de eerste stotter signalen zijn waargenomen om na te gaan of er signalen van spontaan herstel optreden.
- De logopedist of logopedist-stottertherapeut start de behandeling 12 maanden nadat de eerste stotter symptomen zijn waargenomen indien de ernst van het stotteren de laatste 3-6 maanden niet duidelijk is afgenomen.
- De logopedist betreft in de overweging om de behandeling al na zes maanden te starten (in plaats van het verloop tot 12 maanden af te wachten): het herstelpatroon van stotteren in de familie, het geslacht van het kind, de fonologische vaardigheden van het kind, aanwezige bijkomende stoornissen en het temperament van het kind.
- De logopedist of logopedist-stottertherapeut start de behandeling, ook als het stotteren minder dan 6 maanden aanwezig is, indien het kind onder het stotteren lijdt, ouders bezorgd zijn over het stotteren of het kind weerszin krijgt om te communiceren.

Rationale aanbevelingen:

- Stotteren kan ernstige gevolgen hebben op de kwaliteit van leven van kinderen en volwassenen die stotteren.
- Behandelen van stotteren bij jonge kinderen is effectiever dan behandelen van kinderen die 6 jaar of ouder zijn: de kans op terugval is kleiner en de kans op blijvend herstel groter (Ingham & Cordes, 1998; Lincoln et al. 1996; Koushik et al. 2009).
- Indien een jaar nadat de eerste stotter symptomen zijn waargenomen het stotteren nog aanwezig is, neemt zonder behandeling de kans op blijvend stotteren toe (Yairi & Ambrose, 2005; Seery & Yairi, 2011).
- Een neerwaartse trend in de stotter ernst gedurende het eerste jaar nadat de eerste stotter symptomen zijn waargenomen is een duidelijk signaal voor mogelijk herstel. (Yairi & Ambrose, 2005; Seery & Yairi, 2011).
- De ernst van het stotteren is het eerste jaar geen voorspeller voor blijvend stotteren of voor herstel van het stotteren (Yairi & Ambrose, 2005; Seery & Yairi, 2011).
- Wanneer ouders/verzorgers bezorgd zijn over het stotteren van hun kind, is therapeutische interventie geïndiceerd (Reilly et al, 2013).

Meer informatie over stotteren

Voor al uw vragen over stotteren kunt u terecht bij
de Nederlandse Federatie Stotteren
De NFS is een samenwerkingsverband van
de Nederlandse Stotter Vereniging Demosthenes www.demosthenes.nl
en de Ned. Ver. voor Stottertherapie (NVST) www.nedverstottertherapie.nl

NFS
Postbus 80
3860 AB Nijkerk
Tel: 030-233 33 36
E-mail: nfs@stotteren.nl
Website: www.stotteren.nl